

BANKAS STABILITĀTI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Profesore Ramona Rupeika-Apoga
Profesore Inna Romānova
LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte

Tēzes

1. Komerčbanku stabilitāte ir valsts ekonomikas un tās attīstības stūrakmens, kas banku stabilitāti padara par vienu no vissvarīgākajiem priekšnoteikumiem jebkuras valsts ekonomiskai attīstībai.. Tā ir īpaši svarīga mazām valstīm.
2. Pētījumā tiek analizēti galvenie banku stabilitāti noteicošie faktori: bankas lielums, kapitāla pietiekamības risks, kredītrisks, darbības efektivitāte, likviditātes risks, rentabilitāte, koncentrācijas un atbilstības risks, kā arī makroekonomiskie rādītāji (iekšzemes kopprodukts un inflācija). Pētījuma pamatā ir Latvijas komerčbanku ceturkšņa finanšu pārskati Pētījuma periods: no 2012. līdz 2017. gadam. Pētījuma rezultāti identificē svarīgus jautājumus politikas veidotājiem un regulatoriem.
3. Pirmkārt, analīzes rezultāti norāda uz nepieciešamību kontrolēt banku konsolidācijas procesus. Pētījums parāda kapitāla pietiekamības pozitīvo un būtisko ietekmi uz banku stabilitāti, pierādot, ka bankas ar augstāku kapitāla pietiekamības rādītāju labāk pilda savas finanšu saistības.
4. Turklāt, pētījums parāda pozitīvu un būtisku kredītriska ietekmi uz banku stabilitāti. Ņemot vērā Latvijas banku sistēmas īpatnības, pētījuma rezultāti palielina kapitāla pietiekamības un likviditātes līmeņu nozīmi bankas stabilitātes uzturēšanā. Pētījums norāda uz likviditātes riska negatīvu un būtisku ietekmi uz banku stabilitāti. Kopumā, kapitāla un likviditātes rādītāji Latvijā ir augstāki nekā Eiropas vidēji rādītāji.
5. Pētījums parāda pozitīvu un nozīmīgu saistību starp banku darbības efektivitāti (CIR) un stabilitāti. Līdz ar to pašu kapitāla atdeve (ROE) pozitīvi ietekmē banku stabilitāti.
6. Visbeidzot, analīze parāda pozitīvas un statistiski nozīmīgas attiecības starp banku koncentrāciju un stabilitāti, kas nozīmē pozitīvu konkurences samazināšanas ietekmi uz Latvijas banku stabilitāti.